

Cam Ly Trang Thanh Trúc



tranh Nhật Vũ

Cam Ly,

Cho phép anh được gọi em bằng cái tên đó, lạnh lẽo - u buồn nhưng vẫn miệt mài chảy mãi qua bao mùa thu Đà Lạt.

Những dòng nhật ký học trò của em thật dễ thương, mộc mạc. Chỉ với vài hàng ngắn ngủi, anh đã dường như ra một khoảng sân trường rợp bóng cây, yên tĩnh trong giờ lên lớp nhưng cũng thật ồn ào vào giờ ra chơi, lấp lánh những tà áo trắng học trò với đủ chuyện vui buồn sau ba năm trung học. Và .. cái việc thường gặp của tuổi mới lớn cũng đã xảy ra : Lá thư tỏ tình tìm thấy trong học bàn làm xôn xao cả lớp học !

Không được "may mắn" như em, anh trải qua mấy năm trung học trong những ngôi trường chỉ toàn là con trai. Sân trường cũng rợp bóng cây, nhưng là cây dầu chứ không phải là cây vú sữa. Những hôm trời giông, hoa dầu bay đầy trời, rụng đầy sân , tha hồ mà nhặt về cho mấy đứa cháu ở nhà làm chong chóng chơi. Trường anh bao quanh là những hàng cây dầu, cây me. Hàng me bên đường Nguyễn Trung Ngạn vươn cành sát bên các cửa sổ lớp, ngôi học nhìn mấy chùm me dốt lủng lẳng trên cành và tưởng tượng thêm một gói muối ớt, ôi thôi tha hồ mà nuốt nước miếng... Trong học bàn anh thỉnh thoảng cũng nhận được vài ba lá thư của một cô bé học lớp buổi tối, không phải thư tỏ tình (vì có biết mặt mũi nhau ra rãng mà dám "tình tở" !) mà chỉ nhờ tìm dùm quyển tập, cây bút .. bỏ quên sau đó là mượn sách, nhờ giải dùm bài tập .. (vì buổi tối "nhỏ" hơn ban ngày một lớp). Nếu cần gửi gì, cuối giờ chiều cứ việc đặt vào "hộp thư " và hôm sau sẽ nhận được gói kẹo, ô mai... kèm theo thư cảm ơn. Anh đã liên lạc với cô bé cả một năm học theo cách ấy mà mấy thằng bạn ngồi gần đều chẳng hay biết gì, dù lâu lâu mình vẫn cho tụi nó ăn kẹo, ô mai kè !.

Trở lại lớp học của Cam Ly ngày ấy, nếu là anh, anh sẽ đường hoàng ghi rõ tên mình và ghi thêm một dòng như thế này ở cuối thư :

" Nếu tôi chết, hãy kết tội Cam Ly !"

... Ngôi trường của Ty hiện diện trên con đường Phan Thanh Giản cũ. Ngôi trường nằm ngay mặt đường với nhiều hàng quán bày biện. Chưa kể những chiếc xe lam cũ kỹ với những tiếng rao lanh lảnh. Phan Sào Nam đó ! Ngôi trường không trồng cây mận, cây ổi, cây me hay cây si.. mà chỉ trồng mỗi một cây vú sữa! Phan Sào Nam, chiếc huy hiệu được tháo bỏ từ mấy năm nay rồi. Ty thật sự xa rời Thầy Cô và bạn bè. Ngôi trường của Ty bây giờ đã ra sao. Bạn bè còn lại có còn đạp xe đi ngang qua đó. Và bàn ghế năm xưa, phấn bảng năm xưa .

11 tuổi.

.. Lẽ ra Ty đã chuyển hồ sơ về học tại trường Régina Mundi. Nhưng bà Ngoại không cho phép. Viện lý do Ty phải đi học bằng xe đạp. Đi học như vậy.. rất dễ bị bắt cóc ! Không được. Thế là hoãn lại. Ty có hơi tiếc tiếc cái sân trải sỏi đó một chút. Ngắm ngôi trường con gái với các ma-soeur trông hiền hiền sao đâu ! Thế là, Ty nộp hồ sơ vào Phan Sào Nam. Ngôi trường gần nhà. Đi học một mình. Không xe cộ gì hết. Nhưng chỉ cần hai chữ "gần nhà" là bà Ngoại yên tâm ngay. Quên luôn chuyện bắt cóc (hay bắt ếch) cháu gái mình !

Dưới mắt bạn bè vào năm lớp bảy, Ty là con nhỏ "made in Đà Lạt". Từ cách ăn mặc cho đến cách.. điệu. Từ giọng nói cho đến cách.. đi. Bạn bè chăm.. lên :

- Con bé, không giống ai ?!

Ngược lại, dưới mắt Thầy Cô, Ty được "ưu tiên" giữ quyền sở ghi điểm ! Vì đóng vai trò .. phó lớp ! Vai trò đó quan trọng không thể tả luôn. Lúc nào cũng làm gương ! Trong giờ học, bạn bè mà có phá phách Thầy Cô, Ty cũng không được.. "cười hùn" nữa, hướng hồ .. Đóng cái vai trò này chỉ được hai việc: Thứ nhất là nhờ thể mà .. siêng học ! Thứ nhì là nhờ vậy mà ăn nói thật là .. nhẹ nhàng, có duyên !

12 tuổi

Sang lớp tám thì "tình thế" có vẻ khả quan hơn. Ty quá hãi cái "cung cách" .. làm gương cho bạn .. soi nên không hy vọng được bầu lại chức vụ cao cả này tí nào ! Thế là tha hồ mà phá phách. Tha hồ "bung" về nhà mấy lời phê trong sổ điểm nặng-nề-cay-đắng ! Năm đó, lớp Ty học nằm rất gần và "thân thiết" với cái .. toa-lét ! Những buổi trưa có chút gió vô tình nào đó ngang qua là .. hương thơm từ ... "cánh-cửa-mở-rộng" nơi toa-lét ấy lan tràn vào. Dễ gây ấn tượng lắm !

Cũng nơi cái hành lang lớp tám đó, một buổi sáng trước giờ vào lớp, đám kẹp tóc "được" cô giáo dạy Sử "soát"... áo lót bắt ngờ ! Và điều bắt ngờ nhất là khi cô giáo ngừng lại nơi Ty ! Cô giáo xoa tóc Ty cười và nói nhỏ. Ty nhớ là cô giáo nói nhỏ lắm mà, như thể muốn mỗi mình Ty nghe thôi. Nhưng không biết sao mấy nhỏ kia... hiểu hết mọi chuyện ! Vào chỗ ngồi của mình rồi mà Ty vẫn còn hoang mang cái câu :

- Chiều nay nói Mẹ Ty dắt đi mua áo đi nha Ty ?!

Ty nghĩ thầm :

- Trời nóng như thế này mà phải mặc... áo lót nữa à ?! Làm sao mà chịu cho nổi chứ !

Nghĩ là nghĩ như vậy thôi. Lôi cuốn tập ra khỏi cặp rồi mà lòng còn phân vân. Không biết hồi nãy, có tên con trai nào đứng nghe... lên trong lúc đó hay không vậy ta ?!

Mùa Hè năm đó, khi chia tay nhau ở cổng trường, bạn bè nhìn nhau có vẻ bùi ngùi tí ti. Nhưng khi quay lưng đi, bao nỗi bùi ngùi ấy, bay bổng hết trên mây ..! (Thế mới gọi là con nít. Buồn đó rồi quên ngay !)

13 tuổi

".. Trời hôm ấy mười lăm hay mười tám

Tuổi của nàng tôi nhớ chỉ mười ba .."

Hai câu thơ ấy của Nguyễn Sa chứ không phải Ty viết đâu nha. Trong tủ sách gia đình, mấy dì và cậu còn cất giữ lại vài cuốn truyện. Đối với Ty lúc đó là hay ghê lắm. Như "Cây leo hạnh phúc" của Duyên Anh. "Như con mèo ngái ngủ trên tay anh" của Võ Hà Anh. "Huyền xưa" của Từ Kế Tường. "Hiền như mực tím" của Nhã Ca. Mấy dì và cậu giữ lại được quyền truyện gì thì Ty được đọc ké quyền đó. Kể cả đọc thơ nữa. Thơ Phạm Thiên Thư, Nguyễn Sa, Nguyễn Tất Nhiên. Kể cả tò mò tìm đọc cuốn "Những bệnh tật thông thường trong lứa tuổi học trò" của BS Đỗ Hồng Ngọc. Trong đó có những mục như bệnh mau quên, bệnh buồn ngủ... Mà thật, lúc sau này sao Ty hay quên đầu quên đuôi quá đi mất ! Triệu chứng đó đến từ bao giờ ?!

13 tuổi... rưỡi.

Không dám đứng hát nghêu ngao ở cái dãy hành lang như hồi còn học lớp 7, lớp 8 nữa. Đi học đã "nhớ" mặc.. nhiều áo. Cẩn thận lắm ! Đôi chân cũng vậy. Nhờ siêng năng trưa, chiều, tối ngâm.. nước tím nên mấy con vi trùng ghê ngứa (ghê bộ đội ?!) nay biến đâu mất hết. Tóc cũng nuôi đâu đến vai. Ty chưa dám lấy gương soi tại trong lớp học và chải lại mái tóc như những nhỏ bạn mà thôi. Lên lớp 9 sao tự dưng dân kẹp tóc.. điệu có khác hồi lớp 7, lớp 8 ?! Nói chuyện với dân húi cua rất "chùng mực". Mặc dù đó là dân húi cua đã học chung với mình từ mấy năm trời liền ! Giờ ra chơi nào cũng đứng chung một dãy hành lang. Vậy mà bây giờ liếc nhìn nhau như chưa hề quen biết ! Ngày xưa, cách đây hai năm có đứa còn xung tào với mày. Vậy đó, tự nhiên.. sau mấy ngày mùa hè lớp 8 bây giờ gặp lại nhau cũng thay đổi cách xưng hô. Xưng Cam Thảo với Huy. Nghe sao mà dịu dàng !

Huy còn nhớ hay không tên thật của Ty là Cam Thảo? Nhưng trong lớp lại được bạn bè gọi trại ra là Cam.. Ly. Thác Cam Ly. Gọi vậy cho.. giống Đà Lạt ! Rồi cũng từ chữ Thảo được biếng thành chữ Ty. Vì Cam Thảo có vẻ .. cà-na, xí mụi. Nghe con.. gái quá ! Tụi con trai lớp mình nói.. lên như vậy ! Thế là cái tên Ty ra đời từ đó. Không có ý nghĩa gì khác ngoài cái giải thích dễ thương của dân Phan Sào Nam mà ra !

Ty ngồi gần cửa sổ bên phải, từ phía bàn Thầy Cô nhìn xuống. Ngồi bàn thứ hai.. cho mau thuộc bài ?! Sự thật thì sai hoàn toàn ! Thầy Cô "hình như" chỉ thích "chú ý" những học trò.. ngồi xa xa. Vào lớp, đến giờ trả bài có Thầy Cô hay thích "màn" xung phong của học trò lắm. Ty chỉ cần cố gắng học bài để "xung phong" lên trả bài thế là.. "hoà bình" ít nhất cho đến hết một học kỳ. Lớp học rất đông. Không cách nào

Thầy Cô kêu tên mình đến lần thứ hai ! Vào năm đó, học trò chuẩn bị đi thi vào lớp 10. Có đứa lấy cua thêm để học ngoài những giờ học ở trường. Ty cũng vậy. Buổi trưa học đàn. Buổi tối thì học thêm toán. Tha hồ cho mấy con muỗi chích, ngứa gáy lung tung. Toán học vô số nào thì bay đi số nấy. Đã vậy còn được bà Ngoại "bồi dưỡng" cho chén chè đậu xanh nữa chứ ! Ty thấy cách hiệu nghiệm nhất để được điểm.. trung bình là cộp bi thôi. Anh Thư rất giỏi toán. Ty lại chơi thân nữa. Đi học, chuyện quan trọng nhất là phải quen.. thân với một người học giỏi để còn.. nhờ cậy ! Nếu Thầy cho năm bài tập thì Ty "cộp-bi- so" bốn bài thôi. Như vậy là đủ điểm trung bình rồi !

Đi thi chỉ có hai môn. Văn và Toán. Không biết ban chấm thi.. vớt điểm ít nhất là bao nhiêu ?! Ty cũng lo lắng lắm. Nhưng mỗi lo ngại khác lại đến sau giờ ra chơi. Một tấm thiệp có cái bông hồng ai dấu dưới cặp táp rớt ra. Ty mở vội tấm thiệp bên trong ra xem. Nét chữ tròn tròn, mực xanh :

" Cam Thảo, Anh yêu Em. Vô danh."

Ty nhớ sau khi đọc xong những chữ đó Ty nhét tấm thiệp vào học bàn ngay. Vừa giận và vừa.. sợ ! Sợ đến nỗi phải kêu Túy Thư kể bên đọc ké !

- Tên nào cả gan vậy ?-

- Ty đâu biết !

- Méc cô giáo đi !

- Có nên không ?!

Và thế là Ty lại lôi tấm thiệp ra, xé làm tư ! Túy Thư giựt lại. Để làm kỷ niệm chắc ?!

- Đừng xé nữa ! Đưa đây, ta đi... lùng !

Ty không buồn nhìn tấm thiệp nữa. Mặc cho nhỏ bạn đang lấy băng keo.. dán lại vết thương lòng của ai đó đang bị xé làm tư ! Ty ngược nhìn cô giáo đang thao thao bất tuyệt trên bục gỗ mà tâm hồn Ty thì đang bồi hồi, lao xao ! Vô danh là ai ? Là ai vậy ? Nếu không là .. Ty hít một hơi thở mạnh, cố làm mặt tỉnh, và hơi nghiêng đầu về phía.. một người. Hãy cố gắng làm như mình chưa đọc tấm thiệp đó bao giờ. Hãy bình tĩnh và run lăm ! Nét mặt người bị "tình nghi" cũng đang.. mất bình tĩnh như Ty vậy ! Ty xoay người trở lại. Ty tìm ra rồi ! Đúng là .."thủ phạm" đây rồi.. Nhưng không dám nói ra điều "bí mật" đó được. Dù là nhỏ kể bên có thân đến cỡ nào đi chăng nữa. Đến giờ ra chơi, tấm thiệp có cái bông hồng và vít bằng băng keo ung dung đến tay mấy nhỏ khác. Gọi là tra lùng.. chữ viết giùm đó mà ! Và không biết vì sao, tấm thiệp lại lọt vào tay Huy ! Nhỏ Tường Vi viết vài chữ như thế này, gởi sang cho Ty đọc :

-- Huy xem tấm hình xong, xem những hàng chữ "ai đó" viết cho Ty xong, xem đi xem lại, rồi.. thờ dài ! Tường Vi nghĩ, tấm thiệp đó không phải Huy gởi.

Câu chuyện nhỏ thôi, vậy mà cũng làm xôn xao cả một buổi học. Hoàng bỏ ra ngoài hành lang đứng nhìn cây vú sữa. Bâng quơ nghe tiếng chim sẻ trên cành lá. Mùa Hè sắp đến rồi và mùa thi cũng đang đến gần, bạn bè rồi sẽ mỗi người một ngã.. Đậu hay rớt, rồi cũng phải rời xa nơi đây... Hoàng cũng sẽ rời xa nơi đây, Cam Thảo ơi ! Có một bài thơ, Từ Kế Tường đã viết như thế này. Hoàng sẽ mượn bài thơ đó và chép vào quyển lưu bút. Cho riêng ... Ty thôi.

"..Người quanh hieu mắt ướt tóc vai nghiêng

Ta chợt run nhè nhẹ vết thương hiền

Ngày cũng vỡ cơn đau giùm lá chiếc

Từ song cửa những chiều mưa giá rét

Dòng điện cầu lạnh ngón tay sâu

Trang vở buồn gục ngủ dưới môi đau

Ta mơ ước nhìn nụ cười ấm lại.

Em thuở ấy vô tình như nắm đại.

Như trời đem ngơ ngác một cơn mưa.

Và chung quanh lớp học có ai ngờ.

Ta đã ngắt một bông hồng vấy máu .."

14 tuổi... rưỡi.

Ty ngừng xe đạp ngay trước nhà Huy, nở nụ cười.. thân thiện:

- Huy chưa đi học hử ?

- Còn sớm mà, với lại hôm nay vào trường mới để làm "vệ sinh lớp học" thôi! Ty cũng vậy mà ?

Ty lắc đầu :

- Ty không vào trường hôm nay, Huy ạ. Hôm nay Ty đi Tây !

- Hôm nay Ty đi Tây ? Ty nói giỡn chơi hoài !

- Ty nói thật. Lát nữa đây Ty sẽ rời Việt Nam... Để đi Tây !

Huy tự đứng im lặng, bàng hoàng nhìn thác Cam.. Ly trước mặt mình. Thác nước lạnh, buồn mênh mang. Ba năm trung học đã đi qua. Còn lại chẳng giờ là .. Là gì bây giờ hờ Ty ? Huy không biết nữa ! Có lẽ, Huy sẽ nhớ mãi gương mặt ngơ-ngơ-ngác-ngác ngày nào Ty từ Đà Lạt chuyển về . Cả mái tóc demi-garçon bướng bỉnh một cách lạ lùng không thể tả hôm đầu tiên Ty bước vào lớp nữa ! Có lẽ, Huy sẽ.. khó mà quên được những hình ảnh đó lắm, Ty ạ!

- Huy ơi, Ty phải đi về đây. Không thôi ở nhà mong.

Trước khi dắt chiếc đạp xuống đường Ty nghiêng nghiêng đầu nhìn Huy, cười nhẹ nhàng :

- Huy có .. sao không vậy ?

- Ty đi, buồn sao sao đâu ! Lê ra, Huy đã nói. Ty đi, Huy buồn sao sao đâu. Nhưng Huy lại không nói lên được như thế. Tình cảm ời, sao lại phức tạp như thế này ?!

Ty ngồi lên yên xe đạp. Chiếc mini màu đỏ vô tình không thấy mắt Huy buồn. Ty chần chừ rồi cuối cùng chỉ nói :

-Ty đi nha Huy ...

- U'` Ty đi !

- Huy ở lại... học cho thật giỏi nha !

- Ty cũng vậy và thật nhiều may mắn nha Ty !

Vòng bánh xe quay đều, quay đều... Ty định hỏi xin lại tấm hình của Ty mà hồi nào Huy giữ từ lớp 7 với... cây bút mực nữa, nhưng không dám nói... Thôi thì, đã không dám xin lại "hai-của-quý" đó ngay buổi sáng tựu trường lớp 10 năm nào, thì bây giờ nơi chốn xưa, hãy cố gắng giữ gìn Ty chút kỷ niệm thời con nít xa vời đó, Huy nha..

Trang Thanh Trúc